

ОЦІНКА МОЖЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ФІТОРІЗНОМАНІТТЯ ЗАПЛАВНИХ ЛУК Р. ПСЕЛ (СУМСЬКА ОБЛ.) В ЛАНДШАФТНОМУ ДИЗАЙНІ

Т.О. Коровякова, к.б.н., Сумський національний аграрний університет

У статті представлено список флори заплавних лук р. Псел, який охоплює її центральне ядро. Охарактеризована представленість у флорі заплави Псла декоративних видів. Для можливості використання лучних трав озелененні проаналізовані наступні характеристики: декоративність; ступінь охорони; життєва форма за Раункієром; тривалість життя; відношення до водного режиму ґрунту; відношення до засвоєваних форм азоту в ґрунті. На основі проведеного дослідження оцінено можливість використання декоративних лучних видів в ландшафтному дизайні.

Ключові слова: флора, луки, декоративні види, озеленення.

Постановка проблеми. Природні лучні угіддя є важливим осередком біологічного різноманіття. Лучна рослинність виконує середовищезахисну функцію, перешкоджаючи процесам ерозії та видуванню ґрунтів. Луки вносять необхідну різноманітність в структуру ландшафту, підвищуючи його естетичну цінність, часто слугують місцями відпочинку населення. В структурі загальносвітових земельних ресурсів на частку лук припадає 3361,7 млн. га, що становить 25,7% суші, серед сільськогосподарських угідь їх частка складає 69,9% [1]. У рослинному покриві України лучна рослинність займає 8,5 – 9,0 млн. га [2]. В Сумській області лучні угруповання займають площу в 351,7 тис. га, це близько 21% площі Сумщини [3]. Місцева лучна флора має велику кількість декоративних видів рослин, призначених для будь-яких різновидів ландшафтного дизайну. Дикорослі види, крім того, що володіють цінними декоративними показниками, ще й добре пристосовані до місцевих кліматичних і екологічних умов. Однак недолік інформації про їх біологію, популяційні характеристики, розвиток та агротехніку затримує широке впровадження даних видів в культуру. У зв'язку з цим, перспективним завданням сьогодення є вивчення популяцій декоративних лучних рослин та оцінка можливості використання їх в озелененні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Значення корисних дикорослих видів широко висвітлене в літературі [4, 5, 6, 7], проте не приділяється належної уваги використанню

природних декоративних видів в озелененні. Мета нашого дослідження полягала у вивченні флори заплавних лук р. Псел, проведенні аналізу представленості декоративних рослин на досліджуваних природних кормових угіддях (в межах Сумської області) та можливості застосування їх в озелененні.

Методи та умови проведення досліджень. Дослідження проведено у вегетаційний період з 2010 по 2013 рік на заплавних луках в межах верхньої та середньої течії р. Псел (Сумська область), яка є типовою для північного сходу України. В долині р. Псел, не завжди чітко простежується диференціація заплави на три основні генетичні частини – притерасну, центральну і приуслову, що є характерним для малих та середніх річок України. Ширина долини річки змінюється в межах від 1 до 10 км. Схили, як правило, терасовані. Правий берег зазвичай крутий і високий, лівий – більш пологий та низький.

В межах водозбірної басейну р. Псел простежувалась зміна різних синтаксонів лучної рослинності, на сьогодні типовими для заплави є справжні, остепнені, болотисті та торф'яністі луки, які за класифікацією Браун-Бланке належать до класу *Molinio-Arrhenatheretea* [8]. Заплавні луки р. Псел часто знаходяться на різних ступенях трансформації під впливом пасовищних та сінокісних навантажень.

Список флори заплавних лук Псла, складений нами з урахуванням робіт І.В. Гончаренка [8], який провів аналіз рослинного покриву північно-східного Лісостепу України; К.С. Кирильчук [9], яка вивчала заплавні луки Псла в межах Сумської області та враховуючи власні спостереження: нами проводився збір гербарію та закладались пробні ділянки площею 100 м². Зроблено 153 повних геоботанічних описи, на яких реєструвалось проективне покриття (%) і рясність всіх видів рослин за шкалою Друде та Браун-Бланке. Представленість декоративних видів визначали за літературними джерелами [10, 11, 12, 13].

Результати досліджень. До списку флори, який охоплює її центральне ядро увійшло 369 (табл. 1) видів рослин. За літературними джерелами було визначено декоративні види, які склали 29% (107 видів) від загальної кількості. Серед них 5%, тих, що підлягають охороні [14]. Для можливості використання лучних трав озелененні за літературними даними [5, 10, 11, 12, 13, 15, 16] були проаналізовані наступні характеристики: декоративність; ступінь охорони; життєва форма за Раункієром; тривалість життя; відношення до водного режиму ґрунту; відношення до засвоєваних форм азоту в ґрунті.

Таблиця 1

Характеристика лучних видів рослин заплави Псла

Список видів	Життєва форма за Раункієром	Тривалість життя	Відношення до водного режиму ґрунту	Відношення до засвоєваних форм азоту в ґрунті	Ступінь охорони	Декоративність
Equisetaceae						
<i>Equisetum arvense</i> L.	геофіт	багаторічник	мезофіт	гемінітрофіл	-	-
<i>Equisetum palustre</i> L.	геофіт	багаторічник	гігрофіт	субанітрофіл	-	-
<i>Equisetum pratense</i> L.	геофіт	багаторічник	гігомезофіт	гемінітрофіл	-	-
<i>Equisetum fluviatile</i> L.	гідрофіт	багаторічник	гігрофіт	гемінітрофіл	-	-
Alismataceae						
<i>Alisma plantago-aquatica</i> L.	гідрофіт	багаторічник	гігрофіт	нітрофіл	-	+
<i>Sagittaria sagittifolia</i> L.	гідрофіт	багаторічник	гігрофіт	еунітрофіл	-	+
Alliaceae						
<i>Allium angulosum</i> L.	геофіт	багаторічник	мезофіт	гемінітрофіл	-	+
<i>Allium oleracium</i> L.	геофіт	багаторічник	ксеромезофіт	нітрофіл	-	-
Araceae						
<i>Acorus calamus</i> L.	геофіт	багаторічник	гігрофіт	нітрофіл	-	+
Sparganiaceae						
<i>Sparganium emersum</i> Rehman	гідрофіт	багаторічник	гігрофіт	еунітрофіл	-	-
<i>Sparganium erectum</i> L.	гідрофіт	багаторічник	гігрофіт	еунітрофіл	-	-
<i>Sparganium neglectum</i> Beeby	гідрофіт	багаторічник	гігрофіт	еунітрофіл	-	-
Typhaceae						
<i>Typha latifolia</i> L.	гідрофіт	багаторічник	гігрофіт	нітрофіл	-	+

Список видів	Життєва форма за Раункієром	Тривалість життя	Відношення до водного режиму ґрунту	Відношення до засвоєваних форм азоту в ґрунті	Ступінь охорони	Декоративність
Poaceae						
<i>Agropyron pectinatum (Bieb.) Beauv.</i>	гемікриптофіт	багаторічник	мезоксерофіт	ДАНІ ВІДСУТНІ	-	+
<i>Agrostis canina L.</i>	гемікриптофіт	багаторічник	гігомезофіт	гемінітрофіл	-	+
<i>Agrostis gigantea Roth</i>	гемікриптофіт	багаторічник	мезофіт	субанітрофіл	-	+
<i>Agrostis stolonifera L.</i>	гемікриптофіт	багаторічник	гігомезофіт	субанітрофіл	-	+
<i>Agrostis tenuis Sibth.</i>	гемікриптофіт	багаторічник	мезофіт	субанітрофіл	-	+
<i>Agrostis vinealis Schreb.</i>	гемікриптофіт	багаторічник	ксеромезофіт	гемінітрофіл	-	-
<i>Alopecurus pratensis L.</i>	гемікриптофіт	багаторічник	мезофіт	нітрофіл	-	+
<i>Anthoxantum odoratum L.</i>	гемікриптофіт	багаторічник	мезофіт	нітрофіл	-	-
<i>Bekmannia eruciformis (L.) Host</i>	гемікриптофіт	багаторічник	гігомезофіт	ДАНІ ВІДСУТНІ	-	-
<i>Briza media L.</i>	гемікриптофіт	багаторічник	мезофіт	гемінітрофіл	-	+
<i>Bromopsis inermis (Leys.) Holub</i>	гемікриптофіт	багаторічник	ксеромезофіт	нітрофіл	-	-
<i>Bromus mollis L.</i>	терофіт	малорічник	мезофіт	нітрофіл	-	-
<i>Catabrosa aquatica (L.) Beauv.</i>	гемікриптофіт	багаторічник	гігрофіт	нітрофіл	-	-
<i>Calamagrostis epigeios (L.) Roth</i>	гемікриптофіт	багаторічник	ксеромезофіт	нітрофіл	-	-
<i>Calamagrostis canescens (Web.) Roth</i>	гемікриптофіт	багаторічник	гігомезофіт	нітрофіл	-	-
<i>Cynosurus cristatus L.</i>	гемікриптофіт	багаторічник	ксеромезофіт	нітрофіл	-	+
<i>Dactylis glomerata L.</i>	гемікриптофіт	багаторічник	гігомезофіт	еунітрофіл	-	+
<i>Deschampsia caespitosa (L.) P.Beauv.</i>	гемікриптофіт	багаторічник	гігрофіт	гемінітрофіл	-	-
<i>Digitaria ischaemum (Schreb.) Muehl.</i>	терофіт	малорічник	мезоксерофіт	нітрофіл	-	-
<i>Elytrigia repens (L.) Nevski</i>	гемікриптофіт	багаторічник	мезофіт	еунітрофіл	-	-
<i>Festuca orientalis (Hack.) V. Krecz. et Bobr.</i>	гемікриптофіт	багаторічник	мезофіт	нітрофіл	-	-
<i>Festuca pratensis Huds.</i>	гемікриптофіт	багаторічник	мезофіт	еунітрофіл	-	+
<i>Festuca pseudovina Hack. ex Wiesb.</i>	гемікриптофіт	багаторічник	ксерофіт	гемінітрофіл	-	-
<i>Festuca rupicola Heuff.</i>	гемікриптофіт	багаторічник	ксерофіт	гемінітрофіл	-	-
<i>Festuca rubra L.</i>	гемікриптофіт	багаторічник	мезофіт	нітрофіл	-	+
<i>Festuca valesiaca Gaudin</i>	гемікриптофіт	багаторічник	ксерофіт	гемінітрофіл	-	-
<i>Glyceria fluitans (L.) R. Br.</i>	гемікриптофіт	багаторічник	гігрофіт	нітрофіл	-	-
<i>Glyceria maxima (C.Hartm.) Holmberg</i>	гемікриптофіт	багаторічник	гігомезофіт	нітрофіл	-	+
<i>Helictotrichon pubescens(Huds.)Pilg.</i>	гемікриптофіт	багаторічник	ксеромезофіт	нітрофіл	-	-
<i>Hierochloe odorata (L.) Beauv.</i>	гемікриптофіт	багаторічник	мезофіт	нітрофіл	-	-

Список видів	Життєва форма за Раункієром	Тривалість життя	Відношення до водного режиму ґрунту	Відношення до засвоюваних форм азоту в ґрунті	Ступінь охорони	Декора- тивність
<i>Koeleria delavignei</i> Czern. ex Steud.	гемікриптофіт	багаторічник	ксеромезофіт	ДАНІ ВІДСУТНІ	-	-
<i>Leersia oryzoides</i> (L.)	гемікриптофіт	багаторічник	гігрофіт	еунітрофіл	-	-
<i>Lolium perenne</i> L.	гемікриптофіт	багаторічник	мезофіт	еунітрофіл	-	+
<i>Melica nutans</i> L.	гемікриптофіт	багаторічник	мезофіт	гемінітрофіл	-	-
<i>Phalaroides arundinaceae</i> (L.) Rauschert	гемікриптофіт	багаторічник	гігромезофіт	нітрофіл	-	+
<i>Phragmites australis</i> (Cav.) Trin. ex Steud.	гемікриптофіт	багаторічник	гігромезофіт	нітрофіл	-	+
<i>Phleum pratense</i> L.	гемікриптофіт	багаторічник	мезофіт	еунітрофіл	-	+
<i>Poa angustifolia</i> L.	гемікриптофіт	багаторічник	ксеромезофіт	гемінітрофіл	-	-
<i>Poa annua</i> L.	терофіт	малорічник	мезофіт	еунітрофіл	-	+
<i>Poa bulbosa</i> L.	гемікриптофіт	багаторічник	ксеромезофіт	нітрофіл	-	+
<i>Poa compressa</i> L.	гемікриптофіт	багаторічник	ксеромезофіт	еунітрофіл	-	-
<i>Poa palustris</i> L.	гемікриптофіт	багаторічник	мезофіт	нітрофіл	-	+
<i>Poa pratensis</i> L.	гемікриптофіт	багаторічник	мезофіт	нітрофіл	-	+
<i>Poa trivialis</i> L.	гемікриптофіт	багаторічник	гігромезофіт	нітрофіл	-	-
<i>Poa sylvicola</i> Guss.	гемікриптофіт	багаторічник	гігромезофіт	нітрофіл	-	-
<i>Puccinellia distans</i> (Jacq.) Pari	гемікриптофіт	багаторічник	ксеромезофіт	еунітрофіл	-	-
<i>Setaria glauca</i> (L.) Beauv.	терофіт	малорічник	мезофіт	еунітрофіл	-	-
<i>Setaria viridis</i> (L.) Beauv.	терофіт	малорічник	мезофіт	еунітрофіл	-	-
Cyperaceae						
<i>Blysmus compressus</i> (L.) Panz. Ex Link	геофіт	багаторічник	гігрофіт	гемінітрофіл	-	-
<i>Bolboschoenus maritimus</i> (L.) Paalla	геофіт	багаторічник	гігрофіт	нітрофіл	-	-
<i>Carex acuta</i> L.	гемікриптофіт	багаторічник	гігромезофіт	нітрофіл	-	-
<i>Carex acutiformis</i> Ehrh.	гемікриптофіт	багаторічник	гігромезофіт	еунітрофіл	-	-
<i>Carex cespitosa</i> L.	гемікриптофіт	багаторічник	гігрофіт	гемінітрофіл	-	-
<i>Carex contigua</i> Hoppe	гемікриптофіт	багаторічник	мезофіт	еунітрофіл	-	-
<i>Cares diluta</i> Bieb.	гемікриптофіт	багаторічник	мезофіт	ДАНІ ВІДСУТНІ	-	-
<i>Carex distans</i> L.	гемікриптофіт	багаторічник	гігромезофіт	нітрофіл	-	-
<i>Carex disticha</i> Huds.	гемікриптофіт	багаторічник	гігромезофіт	нітрофіл	-	-
<i>Carex elata</i> All.	гемікриптофіт	багаторічник	гігрофіт	нітрофіл	-	-
<i>Carex hirta</i> L.	геофіт	багаторічник	мезофіт	нітрофіл	-	-
<i>Carex flava</i> L.	гемікриптофіт	багаторічник	гігромезофіт	гемінітрофіл	-	-

Список видів	Життєва форма за Раункієром	Тривалість життя	Відношення до водного режиму ґрунту	Відношення до засвоюваних форм азоту в ґрунті	Ступінь охорони	Декоративність
<i>Carex leporina</i> L.	гемікриптофіт	багаторічник	гігромезофіт	ДАНІ ВІДСУТНІ	-	-
<i>Carex muricata</i> L.	гемікриптофіт	багаторічник	мезофіт	нітрофіл	-	-
<i>Carex nigra</i> (L.) Reichard	гемікриптофіт	багаторічник	гігромезофіт	гемінітрофіл	-	-
<i>Carex otrubae</i> Podp.	гемікриптофіт	багаторічник	гігромезофіт	ДАНІ ВІДСУТНІ	-	-
<i>Carex pallescens</i> L.	гемікриптофіт	багаторічник	мезофіт	нітрофіл	-	-
<i>Carex praecox</i> Schreb.	гемікриптофіт	багаторічник	ксеромезофіт	гемінітрофіл	-	-
<i>Carex pseudocyperus</i> L.	гемікриптофіт	багаторічник	гігромезофіт	нітрофіл	-	-
<i>Carex riparia</i> Curt.	гемікриптофіт	багаторічник	гігромезофіт	нітрофіл	-	-
<i>Carex rostrata</i> Stokes	гемікриптофіт	багаторічник	гірофіт	гемінітрофіл	-	-
<i>Carex tomentosa</i> L.	геофіт	багаторічник	мезофіт	гемінітрофіл	-	-
<i>Carex vesicaria</i> L.	гемікриптофіт	багаторічник	гігромезофіт	нітрофіл	-	-
<i>Carex vulpina</i> L.	гемікриптофіт	багаторічник	гігромезофіт	гемінітрофіл	-	-
<i>Eleocharis acicularis</i> (L.) Roem. et Schult.	гемікриптофіт	багаторічник	гігромезофіт	гемінітрофіл	-	-
<i>Eleocharis palustris</i> (L.) Roem. et Schult.	гемікриптофіт	багаторічник	гігромезофіт	гемінітрофіл	-	-
<i>Eriophorum latifolium</i> Hoppe	гемікриптофіт	багаторічник	гірофіт	гемінітрофіл	-	-
<i>Scirpoides holoschoenus</i> (L.) Sojak	гемікриптофіт	багаторічник	ксеромезофіт	гемінітрофіл	-	-
<i>Scirpus sylvaticus</i> L.	геофіт	багаторічник	гігромезофіт	еунітрофіл	-	-
Juncaceae						
<i>Juncus articulatus</i> L.	гемікриптофіт	багаторічник	гірофіт	гемінітрофіл	-	-
<i>Juncus bufonius</i> L.	терофіт	малорічник	гірофіт	нітрофіл	-	-
<i>Juncus compressus</i> Jacq.	гемікриптофіт	багаторічник	гірофіт	нітрофіл	-	-
<i>Juncus conglomeratus</i> L.	гемікриптофіт	багаторічник	гірофіт	нітрофіл	-	-
<i>Juncus effusus</i> L.	гемікриптофіт	багаторічник	гірофіт	нітрофіл	-	+
<i>Juncus gerardii</i> Loisel.	гемікриптофіт	багаторічник	гірофіт	нітрофіл	-	-
<i>Juncus inflexus</i> L.	гемікриптофіт	багаторічник	гірофіт	нітрофіл	-	-
<i>Luzula campestris</i> (L.)	гемікриптофіт	багаторічник	мезофіт	гемінітрофіл	-	-
<i>Luzula multiflora</i> (Retz.) Lej.	гемікриптофіт	багаторічник	мезофіт	гемінітрофіл	-	-
<i>Triglochin palustre</i> L.	гемікриптофіт	багаторічник	гірофіт	гемінітрофіл	-	-
Asphodelaceae						
<i>Anthericum ramosum</i> L.	криптофіт	багаторічник	ксеромезофіт	гемінітрофіл	-	+
Melanthiaceae						

Список видів	Життєва форма за Раункієром	Тривалість життя	Відношення до водного режиму ґрунту	Відношення до засвоюваних форм азоту в ґрунті	Ступінь охорони	Декора- тивність
<i>Veratrum lobelianum Bernch.</i>	геофіт	багаторічник	гігромезофіт	нітрофіл	-	+
Iridaceae						
<i>Iris pseudacorus L.</i>	геофіт	багаторічник	гігрофіт	еунітрофіл	-	+
<i>Gladiolus tenuis Bieb.</i>	геофіт	багаторічник	гігромезофіт	гемінітрофіл	+	+
Orchidaceae						
<i>Dactylorhiza fuchsii (Druce) Soo</i>	геофіт	багаторічник	гігромезофіт	нітрофіл	+	+
<i>Dactylorhiza incarnata (L.) Soo</i>	геофіт	багаторічник	мезогігрофіт	гемінітрофіл	+	+
<i>Dactylorhiza majalis (Rehb.) Hunt, et Summerhayes</i>	геофіт	багаторічник	мезогігрофіт	гемінітрофіл	+	+
Polygonaceae						
<i>Polygonum amphibium L.</i>	гемікриптофіт	багаторічник	гігромезофіт	еунітрофіл	-	-
<i>Polygonum aviculare L.</i>	терофіт	малорічник	мезофіт	еунітрофіл	-	-
<i>Polygonum convolvulus L.</i>	терофіт	малорічник	мезофіт	нітрофіл	-	-
<i>Polygonum minus Huds.</i>	терофіт	малорічник	гігрофіл	еунітрофіл	-	-
<i>Polygonum persicaria L.</i>	терофіт	малорічник	гігрофіл	еунітрофіл	-	-
<i>Rumex acetosa L.</i>	гемікриптофіт	багаторічник	мезофіт	нітрофіл	-	-
<i>Rumex acetosella L.</i>	гемікриптофіт	багаторічник	мезофіт	гемінітрофіл	-	-
<i>Rumex confertus Willd.</i>	гемікриптофіт	багаторічник	мезофіт	еунітрофіл	-	-
<i>Rumex crispus L.</i>	гемікриптофіт	багаторічник	мезофіт	еунітрофіл	-	-
<i>Rumex thyrsiflorus Fingerh.</i>	гемікриптофіт	багаторічник	мезофіт	еунітрофіл	-	-
<i>Rumex hydrolapathum Huds.</i>	гемікриптофіт	багаторічник	гигрофил	еунітрофіл	-	-
Caryophyllaceae						
<i>Arenaria serpyllifolia L.</i>	терофіт	малорічник	ксеромезофіт	гемінітрофіл	-	-
<i>Cerastium arvense L.</i>	хамефіт	багаторічник	ксеромезофіт	гемінітрофіл	-	+
<i>Cerastium holostoides Fr.</i>	хамефіт	багаторічник	гігромезофіт	гемінітрофіл	-	-
<i>Coronaria flos-cuculi (L.) A.Braun</i>	гемікриптофіт	багаторічник	гігрофіт	гемінітрофіл	-	+
<i>Dianthus armeria L.</i>	гемікриптофіт	багаторічник	мезоксерофіт	субанітрофіл	-	+
<i>Dianthus deltoides L.</i>	хамефіт	багаторічник	мезофіт	субанітрофіл	-	+
<i>Herniaria glabra L.</i>	терофіт/ гемікриптофіт	малорічник	мезоксерофіт	гемінітрофіл	-	+
<i>Melandrium album (Mill.) Garcke</i>	гемікриптофіт/ терофіт	малорічник	мезоксерофіт	нітрофіл	-	-

Список видів	Життєва форма за Раункієром	Тривалість життя	Відношення до водного режиму ґрунту	Відношення до засвоюваних форм азоту в ґрунті	Ступінь охорони	Декоративність
<i>Myosoton aquaticum (L.) Moench</i>	гемікриптофіт	багаторічник	гігрофіт	евнітрофіл	-	-
<i>Saponaria officinalis L.</i>	гемікриптофіт	багаторічник	мезофіт	гемінітрофіл	-	+
<i>Silene nutans L.</i>	гемікриптофіт	багаторічник	мезоксерофіт	гемінітрофіл	-	-
<i>Stellaria graminea L.</i>	гемікриптофіт	багаторічник	мезофіт	нітрофіл	-	-
<i>Stellaria palustris Retz</i>	гемікриптофіт	багаторічник	гігрофіт	нітрофіл	-	-
<i>Stellaria media (L.) Vill.</i>	терофіт	малорічник	гігромезофіт	нітрофіл	-	-
<i>Steris viscaria (L.) Rafin.</i>	гемікриптофіт	багаторічник	мезоксерофіт	субанітрофіл	-	-
Ranunculaceae						
<i>Caltha palustris L.</i>	гемікриптофіт	багаторічник	гідрофіт	нітрофіл	-	+
<i>Consolida regalis S.F. Gray</i>	терофіт	малорічник	мезоксерофіт	гемінітрофіл	-	+
<i>Ficaria verna Huds.</i>	гемікриптофіт, геофіт	багаторічник	мезофіт	нітрофіл	-	+
<i>Myosurus minimus L.</i>	терофіт	малорічник	гігромезофіт	гемінітрофіл	-	-
<i>Ranunculus acris L.</i>	гемікриптофіт	багаторічник	гігромезофіт	гемінітрофіл	-	+
<i>Ranunculus flammula L.</i>	гемікриптофіт	багаторічник	гігрофіт	субанітрофіл	-	+
<i>Ranunculus polyanthemos L.</i>	гемікриптофіт	багаторічник	мезофіт	гемінітрофіл	-	+
<i>Ranunculus repens L.</i>	гемікриптофіт	багаторічник	гігрофіт	нітрофіл	-	+
<i>Thalictrum flavum L.</i>	гемікриптофіт	багаторічник	гігрофіт	нітрофіл	-	+
<i>Thalictrum lucidum L.</i>	гемікриптофіт	багаторічник	гігрофіт	нітрофіл	-	-
<i>Thalictrum minus L.</i>	гемікриптофіт	багаторічник	мезоксерофіт	гемінітрофіл	-	+
<i>Thalictrum simplex L.</i>	гемікриптофіт	багаторічник	мезофіт	нітрофіл	-	+
Brassicaceae						
<i>Barbarea vulgaris R. Br.</i>	гемікриптофіт	багаторічник	мезофіт	гемінітрофіл	-	-
<i>Berteroa incana (L.) DC.</i>	гемікриптофіт	малорічник	мезоксерофіт	субанітрофіл	-	-
<i>Bunias orientalis L.</i>	гемікриптофіт, геофіт	багаторічник	мезоксерофіт	нітрофіл	-	-
<i>Capsella bursa-pastoris (L.) Medik.</i>	терофіт/гемікриптофіт	малорічник	мезофіт	гемінітрофіл	-	-
<i>Descurania sophia (L.) Webb ex Prantl</i>	терофіт/гемікриптофіт	малорічник	ксеромезофіт	гемінітрофіл	-	-
<i>Lepidium ruderae L.</i>	терофіт	малорічник	гігромезофіт	гемінітрофіл	-	-
<i>Raphanus raphanistrum L.</i>	терофіт	малорічник	мезоксерофіт	нітрофіл	-	-
<i>Rorippa amphibia (L.) Bess.</i>	геофіт	багаторічник	гігромезофіт	гемінітрофіл	-	-

Список видів	Життєва форма за Раункієром	Тривалість життя	Відношення до водного режиму ґрунту	Відношення до засвоюваних форм азоту в ґрунті	Ступінь охорони	Декора- тивність
<i>Rorippa austriaca</i> (Crantz) Besser	гемікриптофіт/ геофіт	багаторічник	гігромезофіт	гемінітрофіл	-	-
<i>Rorippa brachycarpa</i> (C.A. Mey.) Hayek	гемікриптофіт	малорічник	мезофіт	гемінітрофіл	-	-
<i>Rorippa palustris</i> (L.) Besser	гемікриптофіт	багаторічник	гігромезофіт	нітрофіл	-	-
<i>Rorippa sylvestris</i> (L.) Besser	гемікриптофіт/ геофіт	багаторічник	гігромезофіт	нітрофіл	-	-
<i>Sinapis arvensis</i> L.	терофіт	малорічник	мезоксерофіт	нітрофіл	-	-
<i>Thlaspi arvense</i> L.	терофіт	малорічник	мезоксерофіт	нітрофіл	-	-
Rosaceae						
<i>Agrimonia eupatoria</i> L.	гемікриптофіт	багаторічник	мезофіт	нітрофіл	-	+
<i>Geum rivale</i> L.	гемікриптофіт	багаторічник	гігрофіт	еунітрофіл	-	+
<i>Geum urbanum</i> L.	гемікриптофіт	багаторічник	мезофіт	еунітрофіл	-	+
<i>Filipendula vulgaris</i> Moench.	гемікриптофіт	багаторічник	ксеромезофіт	гемінітрофіл	-	+
<i>Filipendula ulmaria</i> (L.) Maxim.	гемікриптофіт	багаторічник	гігрофил	еунітрофіл	-	+
<i>Fragaria viridis</i> Duchesne	гемікриптофіт	багаторічник	ксеромезофіт	нітрофіл	-	-
<i>Potentilla anserina</i> L.	гемікриптофіт	багаторічник	мезофіт	еунітрофіл	-	-
<i>Potentilla argentea</i> L.	гемікриптофіт	багаторічник	мезофіт	гемінітрофіл	-	-
<i>Potentilla reptans</i> L.	гемікриптофіт	багаторічник	мезофіт	еунітрофіл	-	+
<i>Sanguisorba officinalis</i> L.	гемікриптофіт	багаторічник	мезофіт	нітрофіл	-	+
Fabaceae						
<i>Chamaecytisus ruthenicus</i> (Fisch. ex Woloszcz.)	фанерофіт	багаторічник	ксеромезофіт	нітрофіл	-	-
<i>Coronilla varia</i> L.	гемікриптофіт	багаторічник	ксеромезофіт	ДАНІ ВІДСУТНІ	-	+
<i>Genista tinctoria</i> L.	фанерофіт	багаторічник	ксеромезофіт	гемінітрофіл	-	-
<i>Lathyrus pratensis</i> L.	гемікриптофіт	багаторічник	мезофіт	нітрофіл	-	-
<i>Lotus corniculatus</i> L.	гемікриптофіт	багаторічник	мезофіт	нітрофіл	-	+
<i>Lupinus polyphyllus</i> Lindl.	гемікриптофіт	багаторічник	мезофіт	нітрофіл	-	+
<i>Medicago falcata</i> L.	гемікриптофіт	багаторічник	ксеромезофіт	гемінітрофіл	-	-
<i>Medicago lupulina</i> L.	терофіт	малорічник	мезофіт	нітрофіл	-	-
<i>Medicago sativa</i> L.	гемікриптофіт	багаторічник	мезоксерофіт	нітрофіл	-	-
<i>Melilotus albus</i> Medik	гемікриптофіт	малорічник	мезофіт	нітрофіл	-	-
<i>Melilotus officinalis</i> (L.) Pall	гемікриптофіт	малорічник	мезофіт	нітрофіл	-	-

Список видів	Життєва форма за Раункієром	Тривалість життя	Відношення до водного режиму ґрунту	Відношення до засвоюваних форм азоту в ґрунті	Ступінь охорони	Декоративність
<i>Ononis arvensis</i> L.	гемікриптофіт	малорічник	мезофіт	гемінітрофіл	-	-
<i>Onobrychis vicifolia</i> Scop.	гемікриптофіт	багаторічник	мезоксерофіт	гемінітрофіл	-	-
<i>Trifolium alpestre</i> L.	гемікриптофіт	багаторічник	ксеромезофіт	гемінітрофіл	-	-
<i>Trifolium arvense</i> L.	терофіт	малорічник	ксеромезофіт	субанітрофіл	-	-
<i>Trifolium campestre</i> Schreb.	терофіт	малорічник	мезофіт	ДАНІ ВІДСУТНІ	-	-
<i>Trifolium fragiferum</i> L.	гемікриптофіт	багаторічник	мезофіт	ДАНІ ВІДСУТНІ	-	-
<i>Trifolium hybridum</i> L.	гемікриптофіт	багаторічник	ксеромезофіт	ДАНІ ВІДСУТНІ	-	-
<i>Trifolium montanum</i> L.	гемікриптофіт	багаторічник	мезофіт	ДАНІ ВІДСУТНІ	-	-
<i>Trifolium medium</i> L.	гемікриптофіт	багаторічник	мезофіт	нітрофіл	-	-
<i>Trifolium pratense</i> L.	гемікриптофіт	багаторічник	мезофіт	нітрофіл	-	-
<i>Trifolium repens</i> L.	гемікриптофіт	багаторічник	мезофіт	ДАНІ ВІДСУТНІ	-	+
<i>Vicia cracca</i> L.	гемікриптофіт	багаторічник	мезофіт	нітрофіл	-	-
<i>Vicia sepium</i> L.	гемікриптофіт	багаторічник	мезофіт	нітрофіл	-	-
<i>Vicia tenuifolia</i> Roth	гемікриптофіт	багаторічник	ксеромезофіт	гемінітрофіл	-	-
<i>Vicia tetrasperma</i> (L.) Schred	терофіт	малорічник	ксеромезофіт	гемінітрофіл	-	-
<i>Vicia villosa</i> Roth	терофіт	малорічник	мезоксерофіт	нітрофіл	-	-
Geraniaceae						
<i>Erodium cicutarium</i> (L.) L'Herit.	терофіт	малорічник	мезофіт	нітрофіл	-	-
<i>Geranium palustre</i> L.	гемікриптофіт	багаторічник	гігрофіт	еунітрофіл	-	+
<i>Geranium pratense</i> L.	гемікриптофіт	багаторічник	мезофіт	еунітрофіл	-	+
Polygalaceae						
<i>Polygala comosa</i> Schkuhr	гемікриптофіт	багаторічник	мезофіт	гемінітрофіл	-	-
<i>Polygala vulgaris</i> L.	гемікриптофіт	багаторічник	мезофіт	гемінітрофіл	-	-
Euphorbiaceae						
<i>Euphorbia palustris</i> L.	гемікриптофіт	багаторічник	гігрофіт	еунітрофіл	-	-
<i>Euphorbia virgultosa</i> Klock	гемікриптофіт	багаторічник	мезофіт	еунітрофіл	-	-
Hypericaceae						
<i>Hypericum perforatum</i> L.	гемікриптофіт	багаторічник	мезофіт	нітрофіл	-	-
Lythraceae						
<i>Lythrum salicaria</i> L.	гемікриптофіт	багаторічник	гігрофіт	нітрофіл	-	+
<i>Lythrum virgatum</i> L.	гемікриптофіт	багаторічник	гігрофіт	еунітрофіл	-	+

Список видів	Життєва форма за Раункієром	Тривалість життя	Відношення до водного режиму ґрунту	Відношення до засвоюваних форм азоту в ґрунті	Ступінь охорони	Декоративність
<i>Peplis portula L.</i>	терофіт	малорічник	гігрофіт	нітрофіл	-	-
Onagraceae						
<i>Epilobium hirsutum L.</i>	гемікриптофіт	багаторічник	гігрофіт	еунітрофіл	-	-
<i>Epilobium parviflorum Schreb.</i>	гемікриптофіт	багаторічник	мезофіт	еунітрофіл	-	-
<i>Epilobium palustre L.</i>	гемікриптофіт	багаторічник	гігрофіт	гемінітрофіл	-	-
<i>Oenothera biennis L.</i>	гемікриптофіт	малорічник	мезофіт	нітрофіл	-	-
Apiaceae						
<i>Angelica sylvestris L.</i>	гемікриптофіт	2 річн або багаторічник	мезофіт	нітрофіл	-	-
<i>Archangelica officinalis Hoffm.</i>	гемікриптофіт	2 річн або багаторічник	мезофіт	нітрофіл	-	-
<i>Carum carvi L.</i>	гемікриптофіт	2 річн або багаторічник	мезофіт	нітрофіл	-	-
<i>Cicuta virosa L.</i>	геофіт	багаторічник	гігрофіт	нітрофіл	-	-
<i>Conium maculatum L.</i>	гемікриптофіт	малорічник	мезофіт	еунітрофіл	-	-
<i>Daucus carota L.</i>	гемікриптофіт	малорічник	мезофіт	нітрофіл	-	-
<i>Eryngium campres L.</i>	гемікриптофіт	багаторічник	ксеромезофіт	нітрофіл	-	-
<i>Eryngium planum L.</i>	гемікриптофіт	багаторічник	ксеромезофіт	ДАНІ ВІДСУТНІ	-	+
<i>Heracleum sibiricum L.</i>	гемікриптофіт	2 річн або багаторічник	мезофіт	еунітрофіл	-	+
<i>Oenanthe aquatica (L.) Poir.</i>	гідрофіт	2 річн або багаторічник	гідрофіт	нітрофіл	-	-
<i>Ostericum palustre (Besser) Besser/</i>	гемікриптофіт	2 річн або багаторічник	гідрофіт	ДАНІ ВІДСУТНІ	+	-
<i>Pastinaca sativa L.</i>	гемікриптофіт	2 річн або багаторічник	мезофіт	нітрофіл	-	-
<i>Silaum silaus (L.) Schinz et Thell.</i>	гемікриптофіт	багаторічник	мезофіт	гемінітрофіл	-	-
<i>Sium latifolium L.</i>	гідрофіт	багаторічник	гідрофіл	еунітрофіл	-	-
Primulaceae						
<i>Hottonia palustris L.</i>	гідрофіт	багаторічник	гігрофіт	нітрофіл	-	-
<i>Lysimachia nummularia L.</i>	хамефіт	багаторічник	гігромезофіт	еунітрофіл	-	+
<i>Lysimachia vulgaris L.</i>	геофіт	багаторічник	гігрофіл	нітрофіл	-	+
<i>Naumburgia thysiflora (L.) Reichenb.</i>	гідрофіт	багаторічник	гігрофіл	гемінітрофіл	-	-
Gentianaceae						

Список видів	Життєва форма за Раункієром	Тривалість життя	Відношення до водного режиму ґрунту	Відношення до засвоюваних форм азоту в ґрунті	Ступінь охорони	Декоративність
<i>Centaureum erythraea</i> Rafn.	терофіт/ гемікриптофіт	малорічник	мезофіт	нітрофіл	-	-
<i>Centaureum pulchellum</i> (Sw.) Druce	терофіт	малорічник	мезофіт	нітрофіл	-	-
<i>Gentiana pneumonanthe</i> L.	гемікриптофіт	багаторічник	гігромезофіт	гемінітрофіл	+	+
Cuscutaceae						
<i>Cuscuta lupuliformis</i> Krock.	терофіт	малорічник	мезофіт	ДАНІ ВІДСУТНІ	-	-
Boraginaceae						
<i>Cynoglossum officinale</i> L.	гемікриптофіт	2 річн. або багаторічник	ксеромезофіт	еунітрофіл	-	-
<i>Echium vulgare</i> L.	гемікриптофіт	2 річн. або багаторічник	мезофіт	еунітрофіл	-	-
<i>Myosotis micrantha</i> Pall.ex Lehm	терофіт	малорічник	мезофіт	гемінітрофіл	-	
<i>Myosotis palustris</i> (L.) L.	гемікриптофіт	багаторічник	гігрофіт	еунітрофіл	-	+
<i>Nonea pulla</i> (L.) DC	гемікриптофіт	багаторічник	ксеромезофіт	еунітрофіл	-	+
<i>Symphytum officinale</i> L.	гемікриптофіт	багаторічник	гігрофіт	еунітрофіл	-	+
Lamiaceae						
<i>Acinos arvensis</i> (Lam.) Dandy	терофіт	малорічник	мезоксерофіт	субанітрофіл	-	-
<i>Ajuga genevensis</i> L.	гемікриптофіт	багаторічник	мезофіт	нітрофіл	-	+
<i>Ajuga reptans</i> L.	гемікриптофіт	багаторічник	мезофіт	нітрофіл	-	+
<i>Betonica officinalis</i> L.	гемікриптофіт	багаторічник	ксеромезофіт	нітрофіл	-	-
<i>Chaiturus marrubiastrum</i> (L.) Reichenb.	терофіт/ гемікриптофіт	малорічник	ксеромезофіт	гіпернітрофіл	-	-
<i>Clinopodium vulgare</i> L.	гемікриптофіт	багаторічник	мезофіт	гемінітрофіл	-	-
<i>Galeopsis bifida</i> Boenn.	терофіт	малорічник	мезофіт	еунітрофіл	-	-
<i>Galeopsis tetrahit</i> L.	терофіт	малорічник	мезофіт	гіпернітрофіл	-	-
<i>Galeopsis ladanum</i> L.	терофіт	малорічник	мезофіт	гемінітрофіл	-	-
<i>Glechoma hederacea</i> L.	гемікриптофіт	багаторічник	мезофіт	нітрофіл	-	+
<i>Leonurus cardiaca</i> L.	гемікриптофіт	багаторічник	мезофіт	гіпернітрофіл	-	-
<i>Leonurus quinquelobatus</i> Gilib.	гемікриптофіт	багаторічник	мезофіт	гіпернітрофіл	-	-
<i>Lycopus europaeus</i> L.	гемікриптофіт	багаторічник	гігрофіт	нітрофіл	-	-
<i>Lycopus exaltatus</i> L.	гемікриптофіт	багаторічник	гігрофіт	еунітрофіл	-	-
<i>Mentha aquatica</i> L.	гемікриптофіт	багаторічник	гігрофіт	нітрофіл	-	+

Список видів	Життєва форма за Раункієром	Тривалість життя	Відношення до водного режиму ґрунту	Відношення до засвоюваних форм азоту в ґрунті	Ступінь охорони	Декоративність
<i>Mentha arvensis</i> L.	гемікриптофіт	багаторічник	гігрофіт	еунітрофіл	-	+
<i>Prunella vulgaris</i> L.	гемікриптофіт	багаторічник	мезофіт	нітрофіл	-	+
<i>Salvia pratensis</i> L.	гемікриптофіт	багаторічник	мезоксерофіт	гемінітрофіл	-	+
<i>Scutellaria galericulata</i> L.	гемікриптофіт	багаторічник	гігрофіт	нітрофіл	-	-
<i>Scutellaria hastifolia</i> L.	гемікриптофіт	багаторічник	гігрофіт	еунітрофіл	-	-
<i>Stachys germanica</i> L.	гемікриптофіт	2 річн або багаторічник	ксерофіт	нітрофіл	-	-
<i>Stachys palustris</i> L.	геофіт	багаторічник	мезофіт	нітрофіл	-	-
<i>Stachys recta</i> L.	гемікриптофіт	багаторічник	мезофіт	гемінітрофіл	-	-
<i>Thymus marschallianus</i> Willd.	хамефіт	багаторічник	мезоксерофіт	ДАНІ ВІДСУТНІ	-	+
<i>Thymus serpyllum</i> L.	хамефіт	багаторічник	ксеромезофіт	гемінітрофіл	-	+
Scrophulariaceae						
<i>Euphrasia brevipila</i> Burn, et Gremli	терофіт	малорічник	мезофіт	гемінітрофіл	-	-
<i>Gratiola officinalis</i> L.	геофіт	багаторічник	гігрофіт	нітрофіл	-	-
<i>Linaria vulgaris</i> Mill.	геофіт	багаторічник	мезофіт	нітрофіл	-	-
<i>Odontites vulgaris</i> Moench	терофіт	малорічник	мезофіт	еунітрофіл	-	-
<i>Rhinanthus aestivalis</i> (N. Zing) Schischk. et Serg	терофіт	малорічник	мезофіт	гемінітрофіл	-	-
<i>Rhinanthus minor</i> L.	терофіт	малорічник	мезофіт	гемінітрофіл	-	-
<i>Rhinanthus vernalis</i> (N.Zing) Schischk. et Serg	терофіт	малорічник	мезофіт	гемінітрофіл	-	-
<i>Scrophularia nodosa</i> L.	геофіт	багаторічник	мезофіт	еунітрофіл	-	+
<i>Verbascum lychnits</i> L.	гемікриптофіт	2 річн або багаторічник	ксеромезофіт	еунітрофіл	-	-
<i>Verbascum thapsus</i> L.	гемікриптофіт	2 річн або багаторічник	ксеромезофіт	еунітрофіл	-	-
<i>Veronica anagalloides</i> Guss.	гемікриптофіт	багаторічник	гігрофіт	еунітрофіл	-	-
<i>Veronica chamaedrys</i> L.	хамефіт	багаторічник	мезофіт	еунітрофіл	-	-
<i>Veronica longifolia</i> 1.	гемікриптофіт	багаторічник	мезофіт	еунітрофіл	-	+
<i>Veronica officinalis</i> L.	хамефіт	багаторічник	мезофіт	гемінітрофіл	-	-
<i>Veronica spicata</i> L.	гемікриптофіт	багаторічник	ксеромезофіт	гемінітрофіл	-	+
<i>Veronica teucrium</i> L.	гемікриптофіт	багаторічник	мезофіт	нітрофіл	-	+
<i>Veronica verna</i> L.	терофіт	малорічник	мезофіт	гемінітрофіл	-	-

Список видів	Життєва форма за Раункієром	Тривалість життя	Відношення до водного режиму ґрунту	Відношення до засвоюваних форм азоту в ґрунті	Ступінь охорони	Декора- тивність
Plantaginaceae						
<i>Plantago lanceolata</i> L.	гемікриптофіт	багаторічник	мезофіт	нітрофіл	-	-
<i>Plantago major</i> L.	гемікриптофіт	багаторічник	мезофіт	еунітрофіл	-	-
<i>Plantago media</i> L.	гемікриптофіт	багаторічник	мезофіт	гемінітрофіл	-	-
<i>Plantago indica</i> L.	гемікриптофіт	малорічник	ксеромезофіт	нітрофіл	-	-
Rubiaceae						
<i>Asperula cynanchica</i> L.	гемікриптофіт	багаторічник	ксеромезофіт	гемінітрофіл	-	-
<i>Galium aparine</i> L.	терофіт	малорічник	мезофіт	гіпернітрофіл	-	-
<i>Galium boreale</i> L.	гемікриптофіт	багаторічник	мезофіт	гемінітрофіл	-	-
<i>Galium mollugo</i> L.	гемікриптофіт	багаторічник	мезофіт	еунітрофіл	-	-
<i>Galium palustre</i> L.	гемікриптофіт	багаторічник	гігрофіл	гемінітрофіл	-	-
<i>Galium ruthenicum</i> Willd.	гемікриптофіт	багаторічник	ксеромезофіт	гемінітрофіл	-	-
<i>Galium uliginosum</i> L.	гемікриптофіт	багаторічник	гігрофіл	гемінітрофіл	-	-
<i>Galium verum</i> L.	гемікриптофіт	багаторічник	ксеромезофіт	гемінітрофіл	-	-
Dipsacaceae						
<i>Knautia arvensis</i> (L.) Coult	гемікриптофіт	багаторічник	мезофіт	нітрофіл	-	+
<i>Scabiosa ochroleuca</i> L.	гемікриптофіт	2 річн або багаторічник	ксеромезофіт	гемінітрофіл	-	-
Campanulaceae						
<i>Campanula patula</i> L.	терофіт	малорічник	мезофіт	нітрофіл	-	+
<i>Campanula rapunculoides</i> L.	гемікриптофіт	багаторічник	мезофіт	нітрофіл	-	+
<i>Campanula sibirica</i> L.	гемікриптофіт	малорічник	ксеромезофіт	гемінітрофіл	-	+
<i>Jasione montana</i> 1.	гемікриптофіт	малорічник	ксеромезофіт	гемінітрофіл	-	+
Asteraceae						
<i>Achillea millefolium</i> L.	гемікриптофіт	багаторічник	мезофіт	нітрофіл	-	+
<i>Arctium lappa</i> L.	гемікриптофіт	багаторічник	мезофіт	гіпернітрофіл	-	-
<i>Artemisia abrotanum</i> L.	хамефіт	багаторічник	мезофіт	нітрофіл	-	+
<i>Artemisia absinthium</i> L.	хамефіт	багаторічник	мезофіт	еунітрофіл	-	+
<i>Artemisia austriaca</i> Jacq.	хамефіт	багаторічник	мезоксерофіт	ДАНІ ВІДСУТНІ	-	-
<i>Artemisia campestris</i> L.	хамефіт	багаторічник	ксеромезофіт	гемінітрофіл	-	-
<i>Artemisia marschalliana</i> Spreng.	хамефіт	багаторічник	ксеромезофіт	ДАНІ ВІДСУТНІ	-	-

Список видів	Життєва форма за Раункієром	Тривалість життя	Відношення до водного режиму ґрунту	Відношення до засвоюваних форм азоту в ґрунті	Ступінь охорони	Декоративність
<i>Artemisia scoparia</i> Waldst. Et Kit.	гемікриптофіт	малорічник	мезоксерофіт	ДАНІ ВІДСУТНІ	-	-
<i>Artemisia vulgaris</i> L.	гемікриптофіт	багаторічник	мезофіт	еунітрофіл	-	+
<i>Bidens cernua</i> L.	терофіт	малорічник	гігрофіт	гіпернітрофіл	-	-
<i>Bidens tripartita</i> L.	терофіт	малорічник	гігрофіт	гіпернітрофіл	-	-
<i>Carduus acanthoides</i> L.	гемікриптофіт	2 річн або багаторічник	мезофіт	еунітрофіл	-	-
<i>Carlina biebersteinii</i> Berhh. ex Hornem.	гемікриптофіт	малорічник	ксеромезофіт	нітрофіл	-	-
<i>Centaurea cyanus</i> L.	терофіт	малорічник	мезофіт	нітрофіл	-	+
<i>Centaurea jacea</i> L.	гемікриптофіт	багаторічник	мезофіт	нітрофіл	-	+
<i>Centaurea pseudomaculosa</i> Dobrosz.	гемікриптофіт	малорічник	мезофіт	нітрофіл	-	+
<i>Chamomilla suaveolens</i> (Pursh) Rydb.	терофіт	малорічник	мезофіт	ДАНІ ВІДСУТНІ	-	-
<i>Cichorium intybus</i> L.	гемікриптофіт	багаторічник	мезофіт	нітрофіл	-	-
<i>Cirsium arvense</i> (L.) Scop.	геофіт	багаторічник	мезофіт	еунітрофіл	-	-
<i>Cirsium canum</i> (L.) All.	гемікриптофіт	багаторічник	мезофіт	ДАНІ ВІДСУТНІ	-	-
<i>Cirsium oleracium</i> (L.) Scop.	гемікриптофіт	багаторічник	гігрофіт	еунітрофіл	-	-
<i>Cirsium palustre</i> (L.) Scop.	гемікриптофіт	2 річн. або багаторічник	гігрофіт	нітрофіл	-	-
<i>Cirsium vulgare</i> (Savi) Ten.	гемікриптофіт	малорічник	мезофіт	еунітрофіл	-	-
<i>Crepis tectorum</i> L.	терофіт	малорічник	мезофіт	еунітрофіл	-	-
<i>Erigeron acris</i> L.	гемікриптофіт	2 річн. або багаторічник	мезофіт	гемінітрофіл	-	-
<i>Eupatorium cannabinum</i> L.	гемікриптофіт	багаторічник	мезогігрофіт	еунітрофіл	-	+
<i>Gnaphalium uliginosum</i> L.	терофіт	малорічник	гігрофіт	еунітрофіл	-	-
<i>Helichrysum arenarium</i> (L.) Moench	гемікриптофіт	багаторічник	мезоксерофіт	гемінітрофіл	-	+
<i>Hieracium pilosella</i> L.	гемікриптофіт	багаторічник	ксеромезофіт	гемінітрофіл	-	-
<i>Hieracium umbellatum</i> L.	гемікриптофіт	багаторічник	мезофіт	гемінітрофіл	-	-
<i>Inula britannica</i> L.	гемікриптофіт	багаторічник	мезофіт	нітрофіл	-	+
<i>Inula salicina</i> L.	гемікриптофіт	багаторічник	мезофіт	гемінітрофіл	-	+
<i>Lactuca serriola</i> L.	терофіт	малорічник	мезофіт	нітрофіл	-	-
<i>Leontodon autumnalis</i> L.	гемікриптофіт	багаторічник	мезофіт	нітрофіл	-	-
<i>Leontodon hispidus</i> L.	гемікриптофіт	багаторічник	мезофіт	нітрофіл	-	-
<i>Leucanthemum vulgare</i> Lam.	гемікриптофіт	багаторічник	мезофіт	нітрофіл	-	+

Список видів	Життєва форма за Раункієром	Тривалість життя	Відношення до водного режиму ґрунту	Відношення до засвоюваних форм азоту в ґрунті	Ступінь охорони	Декора- тивність
<i>Matricaria perforata</i> Merat	терофіт/ гемікриптофіт	малорічник	мезофіт	еунітрофіл	-	-
<i>Onopordum acanthium</i> L.	гемікриптофіт	малорічник	ксеромезофіт	гіпернітрофіл	-	-
<i>Petasites spurius</i> (Retz.) Reichenb.	геофіт	багаторічник	гігрофіт	ДАНІ ВІДСУТНІ	-	-
<i>Picris hieracioides</i> L.	гемікриптофіт	2 річн. або багаторічник	мезофіт	еунітрофіл	-	-
<i>Parmica cartilaginea</i> (Ledeb. Ex Rcb.) Ledeb.	гемікриптофіт	багаторічник	гігрофіт	нітрофіл	-	-
<i>Pulicaria vulgaris</i> Gaertn.	терофіт	малорічник	ксеромезофіт	гіпернітрофіл	-	-
<i>Senecio erucifolius</i> L.	терофіт	малорічник	ксеромезофіт	нітрофіл	-	-
<i>Senecio tataricus</i> Less.	гемікриптофіт	багаторічник	мезофіт	нітрофіл	-	-
<i>Sonchus arvensis</i> L.	геофіт	багаторічник	мезофіт	еунітрофіл	-	-
<i>Sonchus palustris</i> L.	терофіт	малорічник	мезофіт	еунітрофіл	-	-
<i>Stenactis annua</i> (L.) Cass	терофіт	малорічник		еунітрофіл	-	-
<i>Tanacetum vulgare</i> L.	гемікриптофіт	багаторічник	мезофіт	нітрофіл	-	+
<i>Taraxacum officinale</i> Webb ex Wigg	гемікриптофіт	багаторічник	мезофіт	еунітрофіл	-	-
<i>Tragopogon major</i> Jacq.	гемікриптофіт	малорічник	мезоксерофіт	еунітрофіл	-	-
<i>Tussilago farfara</i> L.	гемікриптофіт	багаторічник	мезофіт	нітрофіл	-	-
Amaranthaceae						
<i>Amaranthus albus</i> L.	терофіт	малорічник	мезофіт	еунітрофіл	-	-
<i>Amaranthus retroflexus</i> L.	терофіт	малорічник	мезофіт	еунітрофіл	-	-
Urticaceae						
<i>Urticaca dioica</i> L.	гемікриптофіт	багаторічник	гігромезофіт	еунітрофіл	-	-
<i>Urtica urens</i> L.	терофіт	малорічник	мезофіт	нітрофіл	-	-
Verbenaceae						
<i>Verbena officinalis</i> L.	терофіт/гемікр иптофіт	малорічник	мезоксерофіт	ДАНІ ВІДСУТНІ	-	-
Violaceae						
<i>Viola canina</i> L.	гемікриптофіт	багаторічник	мезофіт	гемінітрофіл	-	-
<i>Viola odorata</i> L.	гемікриптофіт	багаторічник	мезофіт	нітрофіл	-	+
<i>Viola palustris</i> L.	гемікриптофіт	багаторічник	гігрофіт	гемінітрофіл	-	-
<i>Viola tricolor</i> L.	терофіт	малорічник	мезофіт	нітрофіл	-	+
Aristolochiaceae						-

Список видів	Життєва форма за Раункієром	Тривалість життя	Відношення до водного режиму ґрунту	Відношення до засвоюваних форм азоту в ґрунті	Ступінь охорони	Декоративність
<i>Aristolochia clematitis</i> L.	геофіт	багаторічник	мезофіт	гемінітрофіл	-	-
Cannabaceae						
<i>Humulus lupulus</i> L.	гемікриптофіт	багаторічник	гігрофіт	нітрофіл	-	+
Convolvulaceae						
<i>Calystegia sepium</i> (L.) R.Br.	гемікриптофіт	багаторічник	гігрофіт	еунітрофіл	-	-
<i>Convolvulus arvensis</i> L.	геофіт	багаторічник	мезофіт	нітрофіл	-	-
Crassulaceae						
<i>Sedum acre</i> L.	хамефіт	багаторічник	мезоксерофіт	субанітрофіл	-	+
Malvaceae						
<i>Malva pumila</i> Smith.	терофіт	малорічник	мезофіт	еунітрофіл	-	-
Linaceae						
<i>Linum catharticum</i> L.	терофіт	малорічник	мезофіт	субанітрофіл	-	-
Papaveraceae						
<i>Chelidonium majus</i> L.	гемікриптофіт	багаторічник	мезофіт	еунітрофіл	-	-
Santalaceae						
<i>Thesium linophyllum</i> L.	гемікриптофіт	багаторічник	ксеромезофіт	гемінітрофіл	-	-
Solanaceae						
<i>Solanum nigrum</i> L.	терофіт	малорічник	мезофіт	еунітрофіл	-	-

Примітка*: Ступінь охорони: «-» – вид не підлягає охороні, «+» – вид підлягає охороні.

Декоративність: «-» – рослина не володіє декоративними якостями, «+» – рослина володіє декоративними якостями.

Таблиця 2

Розподіл декоративних видів заплави Псла за життєвими формами (за К. Раункієром)

Життєва форма (за К. Раункієром)	Кількість видів	
	шт.	%
Гемікриптофіти	79	73,8
Геофіти	10	9,3
Хамефіти	8	7,6

Терофіти	6	5,6
Гідрофіти	3	2,8
Дані відсутні	1	0,9

Таблиця 3

Розподіл декоративних видів заплави Псла за тривалістю життя

Тривалість життя	Кількість видів	
	шт.	%

Багаторічники	97	90,7
Малорічники	9	8,4
2- річник або багаторічник	1	0,9

Таблиця 4

Розподіл декоративних видів заплави Псла за екологічними групами

Водний режим ґрунту	Кількість видів		Вміст азоту у ґрунті	Кількість видів	
	шт.	%		шт.	%
Мезофіти	49	45,8	Нітрофіли	46	43
Гігрофіти	22	20,6	Еунітрофіли	25	23,4
Ксеромезофіти	12	11,2	Гемінітрофіли	24	22,4
Гігромезофіти	12	11,2	Субанітрофіли	7	6,5
Мезоксерофіти	9	8,4	Дані відсутні	5	4,7
Мезогігрофіти	3	2,8			

Встановлено, що декоративні види заплави Псла відносяться до п'яти різних життєвих форм за К. Раункієром (табл. 2), переважна більшість з яких гемікриптофіти (73,8%). Серед декоративних рослин переважають багаторічники (табл. 3).

Аналіз декоративних видів за екологічними групами (табл. 4) показує, що за відношенням до водного режиму ґрунту в регіоні дослідження переважають мезофіти, що є типовим для заплавної луки. Характер розподілу рослин на групи за відношенням до засвоєваних форм азоту (табл. 4) свідчить про те, що більшість рослин зростають на відносно забезпечених мінеральним азотом ґрунтах (нітрофіли). Друга за кількістю група рослин – еунітрофіли (23,4%), які зростають на збагачених азотом ґрунтах, що забезпечується винесенням намулу з річки під час повені. Третя за чисельністю група – гемінітрофіли (22, 4%), які зростають на бідних щодо азоту ґрунтах, у зв'язку з виносом даного хімічного елементу через відчуження фітомаси лучних трав.

Аналіз розподілу декоративних видів заплави Псла за життєвими формами, тривалістю життя, екологічними групами показує різний їх спектр,

що сприяє адаптації лучних трав до умов зростання та можливості їх використання в озелененні.

Висновки. Встановлено флористичну своєрідність заплавної луки річки Псел, що знаходяться в господарському користуванні, яка полягає при загальному флористичному багатстві у 369 видів судинних рослин, серед яких частка декоративних видів складає 29% або 107 видів. Серед декоративних рослин провідна роль за життєвими формами (за К. Раункієром) належить гемікриптофітам (73,8%). За тривалістю життя переважна більшість декоративних лучних трав є багаторічниками (90,7%). Розподіл декоративних видів за екологічними групами показав, що більшість декоративних видів надають перевагу помірному зволоженню, тобто є мезофітами (45,8%). За відношенням до засвоєваних форм азоту в ґрунті лідируючі позиції займають нітрофіли (43%), що зростають на відносно забезпечених мінеральним азотом ґрунтах.

До числа видів лучних рослин, які можуть в першу чергу використовуватись для озеленення міст та сільських населених пунктів відносяться:

1. *Achillea millefolium* L.
2. *Agrostis tenuis* Sibth.
3. *Agrostis stolonifera* L.
4. *Campanula patula* L.
5. *Campanula rapunculoides* L.
6. *Centaurea jacea* L.
7. *Dianthus deltoides* L.
8. *Eryngium planum* L.
9. *Festuca pratensis* Huds.

Festuca rubra L.

10. *Geum rivale* L.
11. *Iris pseudacorus* L.
12. *Leucanthemum vulgare* Lam.
13. *Lysimachia nummularia* L.
14. *Poa pratensis* L.
15. *Salvia pratensis* L.
16. *Saponaria officinalis* L.
17. *Sedum acre* L.
18. *Viola odorata* L.
19. *Viola tricolor* L.

Дані види при переносі можна розмножувати, як вегетативно, так і насінням, взаємності від мети озеленювача. Ці рослини рекомендуються для створення клумб, бардюрів, газонів, тощо.

Вилучення діаспор лучних декоративних трав та використання їх в озелененні можливо у тих випадках, коли вид не підлягає охороні, а стан його природних популяцій є задовільним. Вивчення стану природних популяцій декоративних лучних трав потребує подальших напрацювань.

Список використаної літератури:

1. Бабич А. О. Кормові і лікарські рослини у XX – XXI століттях / Анатолій Олександрович Бабич. – К. : Аграрна наука, 1996. – 824 с.
2. Григора І. М. Рослинність України (еколого – ценотичний, флористичний та географічний нарис) / І. М. Григора, В. А. Соломаха. – К. : Фітосоціоцентр, 2005. – 452 с.
3. Злобін Ю. А. Стан природного середовища області // Заповідні скарби Сумщини / за ред. Т. Л. Андрієнко. – Суми : Джерело, 2001. – С.13 – 18.
4. Гаммерман А. Ф. Дикорастущие лекарственные растения СССР /А. Ф. Гаммерман, И. И. Гром. – М.: Медицина, 1976. – 288 с.
5. Луговые травянистые растения / [Губанов И. А., Киселева К. В., Новиков В. С., Тихомиров В. Н.] – М. : Агропромиздат, 1990. – 183 с.
6. Карпенко К. К. Дикоростучі рослини Сумщини, їх значення, проблеми раціонального використання та охорони / К. К. Карпенко, В. А. Ковтун, О. С. Родінка [та ін.] // Стан природного середовища та проблеми його охорони на Сумщині. – 1997. – Кн.2. – С. 100 – 123.
7. Балашов Л. С. Кормовиробництво. Луки Чернігівщини : навч.-метод. пос. / Балашов Л. С., Даниленко М. А., Сипайлова Л. М. – Чернігів : Чернігівські береги, 2006. – 280 с.
8. Гончаренко І. В. Аналіз рослинного покриву північно-східного лісостепу України / І. В. Гончаренко // Укр. фітоцен. зб. – 2003. – Сер. А, Вип. 1 (19). – 203 с.
9. Кирильчук К. С. Популяційний аналіз бобових на заплавах річки Псел в умовах господарського користування : дис. ...кандидата біол. наук: 03.00.05 / Кирильчук Катерина Сергіївна. – К., 2007. – 351 с.
10. Полетико О. М. Декоративные травянистые растения открытого грунта / О. М. Полетико; А. П. Мищенко. – Л.: Наука, 1967. – 208 с.
11. Декоративные травянистые растения открытого грунта СССР (Класс Однодольные) / отв. ред. Н. А. Аврорин. – Л.: Наука, 1977. – Т.2. – 459 с.
12. Головкин Б. Н. Декоративные растения СССР / Б. Н. Головкин; Л. А. Китаева, Э. П. Немченко. – М. : Мысль, 1986. – 320 с.
13. Цветовой атлас растений [Электронный ресурс] – Режим доступа: <http://www.phytonica.ru>.
14. Офіційні переліки регіонально рідкісних рослин адміністративних територій України (довідкове видання) / Укладачі: докт. біол. наук, проф. Т. Л. Андрієнко, канд. біол. наук М. М. Перегрим. – К. : Альтерпрес, 2012. – 148 с.
15. Екофлора України. Т.1-6 / [відпов. ред. Я. П. Дідух]. – К. : Фітосоціоцентр, 2000 - 2010.
16. Шкала Ландольта (Справочные базы) [Электронный ресурс] / Ценофонд лесов Европейской России. – Режим доступа: <http://mfd.cepl.rssi.ru/flora/ecoscale.htm>.

ОЦЕНКА ВОЗМОЖНОСТИ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ФИТОРАЗНООБРАЗИЯ ПОЙМЕННЫХ ЛУГОВ Р. ПСЕЛ (СУМСКАЯ ОБЛ.) В ЛАНДШАФТНОМ ДИЗАЙНЕ

Т.А.Коровякова

В статье представлен список флоры пойменных лугов р. Псел, который охватывает ее центральное ядро. Охарактеризована представленность во флоре поймы Псла декоративных видов. Для возможности использования луговых трав в озеленении проанализированы следующие характеристики: декоративность; степень охраны; жизненная форма за Раункьером; продолжительность жизни; отношение к водному режиму почвы; отношение к усвояемым формам азота в почве. На основе проведенного исследования оценена возможность использования декоративных луговых видов в ландшафтном дизайне.

Ключевые слова: флора, луга, декоративные виды, озеленение.

ESTIMATION OF POSSIBILITY USING OF PHYTOVARIETY OF FLOODPLAIN MEADOWS OF RIVER PSEL (SUMY REGION) IN LANDSCAPE DESIGN

T.A.Korovyakova

The article presents the flora list of the floodplain meadows Psel river, which covers its central core. In the article flora representation the flora of the floodplain of the Psel ornamental species flora. The opportunity of using meadow grasses in the landscape gardening was analysed by the following characteristics: ornamental quality; the degree of protection; life form according to Raunkier; longevity; the relation to the water regime of the soil; the ratio for digestible forms of nitrogen in soil. On the basis of

the study it was evaluated the possibility of using decorative meadow species in the landscape design.

Key words: *flora, meadows, ornamental species, landscape gardening.*

Дата надходження до редакції: 26.03.2014 р.

Рецензент: Ю.А. Злобін